

Gepubliceerd in STW FoodGate 28/06/2007

Goed ontworpen verpakking dringt verspilling terug

Vijf miljard euro gaat er jaarlijks verloren aan producten die worden weggegooid of die beschadigd aankomen. De oorzaak ligt in gebrekkige kennis van verpakkingen of te weinig inzicht in de keten die een verpakt product doorloopt. Het ontwerp van een verpakking is vaak de sluitpost en de mate van professionalisering in de verpakkingssector is niet hoog, stelt prof.dr.ir. Roland ten Klooster in zijn intreerede als hoogleraar Packaging Design and Management aan de Universiteit Twente.

Tegenover de 5 miljard aan verspilling -vaak gaat het om levensmiddelen- staat 3,5 miljard aan kosten voor verpakkingen. Dat geeft volgens Ten Klooster aan dat verpakkingen vooral worden gezien als afval, terwijl ze een toegevoegde waarde kunnen hebben. Veel overheidsmaatregelen die met verpakkingen te maken hebben, geven volgens hem dan het verkeerde signaal dat verpakkingen doorgaans overbodig zouden zijn. In werkelijkheid maken verpakkingen minder dan 3% uit van het afval, en voorkomen goed ontworpen verpakkingen dat producten vroegtijdig worden weggegooid of dat ze beschadigd raken tijdens transport of gebruik. Een koffiepad lijkt verspilling maar is netto beter voor het milieu omdat er minder koffie wordt weggegooid.

Rekening houden met de keten

Een van oorzaken voor problemen bij verpakkingen is dat ze pas worden ontworpen als het product er al is, zonder rekening te houden met de keten die het verpakte product doorloopt. Ten Klooster beschrijft hierbij de driehoek materiaal, product en mate van bescherming: verandert één van de drie, dan moeten de anderen meeveranderen. Daarbij heeft de ontwerper ook nog eens te maken met de ergonomie: het gemak waarmee een verpakking is te openen of te tillen. En met de 'wispelturige consument' die het design van een verpakking ook laat meewegen, maar in zijn of haar leefpatroon ook steeds vaker kiest voor gemak en levensmiddelen met heel specifieke verpakkingseisen.

Veel onzekerheden

De investeringen voor een verpakkingslijn zijn hoog en een verpakking die niet succesvol is, is voor een bedrijf een drama. Er is geen goede methode voor het opzetten van een verpakkingslijn waardoor rendementen van het proces, vooraf slechts geschat kunnen worden. Die onzekerheden maken dat de wereld van het ontwerpen van verpakkingen zich in een spagaat bevindt en vaak wordt gekozen voor de veilige weg, met een ontwerp zonder technische kennis van materialen en producten. "Aanpassen van het grafisch ontwerp is nu eenmaal eenvoudiger dan het aanpassen van de verpakkingslijn", aldus Ten Klooster.

Intuïtieve verpakking

Een betere verpakking kan zelfs leiden tot een beter product, stelt hij, en dus wil hij de ontwerpprocessen herzien en professionaliseren. Ook werpt hij de vraag op, hoe wij in 2015 ons eten op ons bord willen krijgen en welke gevolgen dit heeft voor de keten en de manier waarop we ons voedsel verpakken. Een ander onderzoeksonderwerp is 'de intuïtieve verpakking' die beter begrijpelijk en voor iedereen te openen is.

Bron: agriholland.nl

Meer info: peter.ragaert@UGent.be

